

Nazwa przedmiotu (w języku polskim i angielskim) Współczesne Teorie Socjologiczne I (Contemporary sociological theories I)	Kod ECTS 14200
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Wydział Nauk Społecznych, Instytut Socjologii UO	
Rok studiów, semestr, rok akademicki: II rok semestr IV 2018/2019	
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących): <i>Dr hab. Teresa Soldra- Gwiźdz, prof. UO</i> <i>tsoldra@uni.opole.</i> 1. Osoba prowadząca wykłady: <i>Dr hab. Teresa Soldra- Gwiźdz, prof. UO</i> 2. Osoba prowadząca ćwiczenia: <i>Dr hab. Teresa Soldra - Gwiźdz, prof. UO</i>	
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin <hr/> A. Formy zajęć i liczba godzin: <i>semestr IV: wykład (30 h), ćwiczenia (15 h)</i> <hr/> B. Sposób realizacji: <ul style="list-style-type: none"> • <i>zajęcia w sali dydaktycznej</i> 	Liczba punktów ECTS: semestr IV: 3 Semestr IV: <ul style="list-style-type: none"> • <i>udział w wykładach: 30h</i> • <i>udział w zajęciach ćw./lab./kon. :15.h</i> • <i>przygotowanie do zajęć ćw./lab./kon: 10h</i> • <i>udział w konsultacjach z nauczycielem: 10h</i> • <i>samodzielne przygotowanie do zaliczenia: 10</i> semestr IV: Suma 75h = 3 ECTS
Status przedmiotu: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Obowiązkowy (obligatory),</i> 	Język wykładowy: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Język polski</i>
Metody dydaktyczne <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wykład,</i> • <i>ćwiczenia audytoryjne: analiza tekstów z dyskusją,</i> • <i>konsultacje (zarówno regularne, jak też organizowane w indywidualnych przypadkach.)</i> 	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne <hr/> Sposób zaliczenia*: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kolokwium pisemne .</i> • <i>Praca pisemna: jasność przedstawienia problemu i zasadność argumentacji.</i> <hr/> B. Formy zaliczenia: 1. <i>Wykład: udział w dyskusji grupowej.</i> 2. <i>Ćw. obecność na zajęciach, znajomość tekstów, udział w dyskusji, praca pisemna, kolokwium pisemne.</i> <hr/> C. Podstawowe kryteria: <i>Ocena końcowa z poszczególnych form zajęć zostanie ustalona na podstawie uzyskanej liczby punktów wg. zasady:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ocena dostateczna: jeśli student uzyska powyżej 60% punktów</i> • <i>ocena dobra: jeśli student uzyska powyżej 75% punktów</i> • <i>ocena bardzo dobra: jeśli student uzyska powyżej 90% punktów</i>
Wymagania wstępne: <i>wiedza z zakresu historii myśli społecznej i socjologii; zdany egzamin z przedmiotu Historia Myśli Społecznej i Socjologii.</i>	

Cele przedmiotu:

Celem kursu jest zapoznanie studentów z najważniejszymi i orientacjami teoretycznymi w socjologii współczesnej oraz dyskusja nad ich założeniami ontologicznymi i epistemologicznymi. W ramach wykładów zostaną przedstawione fundamentalne dylematy i założenia dotyczące rzeczywistości społecznej w najnowszej myśli socjologicznej, założenia epistemologiczne i metodologiczne leżące u podstaw poznania socjologicznego, a także postulowane sposoby badania społeczeństwa.

2. Celem ćwiczeń jest rozwijanie umiejętności: dyskusowania nad poszczególnymi orientacjami teoretycznymi oraz identyfikacja różnic w zakresie poszczególnych stanowisk teoretycznych jak również uwidocznienie ich elementów aplikacyjnych. W związku z tym w ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z tekstami odnoszącymi się do poszczególnych pozycji szczegółowego programu zajęć.

3. W zakresie umiejętności: kształtowanie umiejętności logicznego myślenia, krytycznej i inteligentnej dyskusji oraz refleksji nad procesami społecznymi i zjawiskami społecznymi.

4. Ww zakresie kompetencji: uwrażliwienie na podstawowe pytania ontologiczne i epistemologiczne socjologii oraz sposoby stawiania problemów socjologicznych przez teoretyków socjologii i sposobów ich rozwiązywania.

Treści programowe:

A. Problematyka wykładu:

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM ZAJĘĆ

1. Ewolucja teorii socjologicznej. Główne nurty współczesnych teorii socjologicznych.
2. Teorie strukturalistyczne: strukturalizm lingwistyczny.
3. Teorie systemowo-funkcjonalne: R. Merton, T. Parsons, N. Luhmann.
4. Interakcjonistyczno-symboliczne orientacje teoretyczne. Wytwarzanie życia społecznego: orientacja fenomenologiczna, dramaturgiczna, etnometodologiczna.
5. Teorie strukturalistycznego konstrukttywizmu, teoria strukturacji A. Giddensa.
6. Socjologia historyczna.
7. Teoria wspólnoty komunikacyjnej J. Habermasa.
8. Podsumowanie kursu – dyskusja grupowa.

B. Problematyka ćw:

Problematyka ćwiczeń jest taka sama jak wykładów, z tym, że poszczególne teorie socjologiczne są analizowane i omawiane na podstawie tekstów źródłowych, które studenci są zobowiązani czytać na każde zajęcia.

1. Ewolucja teorii socjologicznej. Główne nurty współczesnych teorii socjologicznych.
2. Teorie strukturalistyczne: strukturalizm lingwistyczny,
3. Teorie systemowo-funkcjonalne: R. Merton, T. Parsons, N. Luhmann.
4. Interakcjonistyczno-symboliczne orientacje teoretyczne. Wytwarzanie życia społecznego: orientacja fenomenologiczna, dramaturgiczna, etnometodologiczna.
5. Teorie strukturalistycznego konstrukttywizmu, teoria strukturacji A. Giddensa.
6. Socjologia historyczna.
7. Teoria wspólnoty komunikacyjnej J. Habermasa.
8. Kolokwium.

Wykaz literatury*

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

- A.1. wykorzystywana podczas zajęć
- C. Levy-Strauss, *Trójkąt Kulinaryny*, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska-Kania, L. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.1, s. 247-255.*
- T. Parsons, *Podstawowe źródła i wzory agresji w strukturze społecznej zachodniego świata*, w: T. Parsons, *Struktura teorii socjologicznej*, Warszawa 1972.
- T. Parsons, *Kontrolowana zmiana wzoru instytucjonalnego*, w: T. Parsons, *Struktura teorii socjologicznej*, Warszawa 1972.
- R. Merton, *Paradygmat analizy funkcjonalnej w socjologii*, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska-Kania, L. M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.1, s. 366-375.*
- N. Luhmann, *Semantyka miłości*. Warszawa 2003.
- H. Blumer, *Społeczeństwo jako symboliczna interakcja*, w: *Współczesne teorie socjologiczne, pod red. I. Borowik i J. Mu-chy, Kraków 2015, t. 1, s.103-114.*
- E. Goffman, *Charakterystyka instytucji totalnych*, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska-Kania, L.M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.1, s. 316-335.*
- A. Schutz, *Świat społeczny i teoria działania społecznego*, w: *Socjologia. Lektury, pod red. P. Sztompki i M. Kuci, Kraków 2005, s. 64-70.*
- H. Garfinkel, *Racjonalne cechy działalności naukowej i potocznej*, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska-Kania, L.M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.2, s. 894-908.*
- A. Giddens, *Elementy teorii strukturacji*, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska-Kania, L.M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.2, s.663-686.*
-P. Bourdieu, *Przemoc symboliczna*, w: *Socjologia. Lektury, pod red. P. Sztompki i M. Kuci, Kraków 2005, s. 503-507.*
- N. Elias, *Przymus społeczny jako przymus wewnętrzny*, w: *Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska-Kania, L.M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.2, s.1068-1082.*

J. Habermas, Działania zorientowane na osiągnięcie porozumienia, w: Współczesne teorie socjologiczne, wybór i opracowanie: A. Jasińska- Kania, L.M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski. W-wa 2006, t.2, s.969-974..

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

J. Turner, Struktura teorii socjologicznej. W-wa 2004.

J. Szacki, Historia myśli socjologicznej. W-wa 2002 (rozdz. 22), Współczesna Myśl Socjologiczna).

Współczesne teorie socjologiczne. Antologia tekstów, pod red. I. Borowik i J. Muchy. Kraków 2015, t.1, t. 2.

C. Literatura uzupełniająca

Socjologia. Lektury, pod red. P. Sztompki i M. Kuci, Kraków 2005.

Nowe perspektywy teorii socjologicznej. Wybór tekstów, pod red. A. Manterysa i J. Muchy. Kraków 2010.

	Efekty kształcenia	Sposoby weryfikacji	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia
Efekty kształcenia	Wiedza <i>w wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie scharakteryzować poszczególne współczesne nurty teoretyczne w socjologii oraz znać ich przedstawicieli.</i>	<i>Np.:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Egzamin (pisemny). • Pytania dotyczące lektur zadawane w trakcie ćwiczeń. • Dyskusja grupowa. 	K_W01 K_W02
	Umiejętności <i>w wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien potrafić zastosować wybrane teorie socjologiczne do analizy współczesnych zjawisk zachodzących w społeczeństwie.</i>	<i>Ocena: wypowiedzi ustnej w trakcie zajęć.</i>	K_U02 K_U06 K_U08
	Kompetencje społeczne <i>w wyniku przeprowadzonych zajęć student wykazuje profesjonalizm w zakresie interpretacji zjawisk społecznych.</i>	<i>Ocena przez nauczyciela akademickiego.</i>	K_K04 K_K21